

ВІДГУК

рецензента Гритенко Оксани Анатоліївни на дисертаційне дослідження
Анісімова Дмитра Олексійовича «Кримінальна відповідальність
за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань»,
на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності «Право»

Актуальність теми. Відповідно до ст. 49 Конституції України держава зобов'язана дбати про розвиток фізичної культури і спорту. Відповідно цього Закону України «Про запобігання впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» № 743-VIII від 03.11.2015 сформував новий напрям на запобігання впливу на результати офіційних спортивних змагань корупційних правопорушень та порушень, пов'язаних із корупцією у сфері спорту, а також визначив засади, особливості суб'єктів і заходів запобігання та виявлення зазначених порушень і усунення їхніх наслідків, а також відповідальність за них. Виходячи з цього, законодавцем було прийнято рішення, що внесення до КК України нової ст. 369-3, яка сформувала за мету боротьбу з протиправним впливом на результати офіційних спортивних змагань.

Проте, якщо вірити Єдиному звіту про кримінальні правопорушення по державі Генеральної прокуратури України, за період 2015 – 2022 роки зареєстровано тільки 12 кримінальних проваджень передбачених ст. 369-3 КК України. Зазначене, в свою чергу, накликає на думку, що правоохоронні органи не володіють інформацією, щодо скоєння зазначених правопорушень, а також на тому, що дана кримінально-правова норма має чимало проблем застосування (про це, зокрема, свідчить те, що за увесь час існування ст. 369-3 КК України лише двом особам вручено повідомлення про підозру).

Враховуючи вищевикладене, а також відсутність комплексних монографічних робіт, присвячених кримінально-правовому аналізу кримінальної відповідальності за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань (369-3 КК України), дисертаційна робота Анісімова Д.О. є актуальною та перспективною у науковому плані.

Наукова новизна положень, які виносяться на захист. Вивчення змісту

дисертації дає можливість стверджувати, що сформульовані автором пропозиції наукової новизни за результатами проведеного дослідження є доведеними та такими, що несуть у собі низку концептуальних висновків і рекомендацій, що мають теоретичне та практичне значення. Особливо слід відмітити наступні положення:

вперше:

– доведено, що безпосереднім об'єктом ч. 1 та ч. 2 ст. 369-3 КК України є суспільні відносини у сфері проведення офіційних спортивних змагань, а ч. 3 ст. 369-3 КК України є встановлений порядок розміщення ставок на спорт. Додатковим факультативним об'єктом є нормальний соціальний розвиток різних груп населення;

– обґрунтовано необхідність виокремлення ч. 3 ст. 369-3 КК України в окрему норму, і запропоновано її редакцію (стаття 369-4 «Розміщення ставок на спорт, пов'язаних із маніпулюванням спортивним змаганням»), а замість неї запропоновано встановити кримінальну відповідальність на рівні кваліфікованих складів за вчинення злочину за попередньою змовою групою осіб, або організованою групою;

– запропоновано в примітці до ст. 369-3 та ст. 369-4 КК України передбачити можливість звільнення від кримінальної відповідальності особи, якщо вона активно сприяла розкриттю і (або) розслідуванню злочину і (або) стосовно неї мало місце вимагання, або ця особа добровільно повідомила про вчинений злочин в орган, який має право на відкриття кримінального провадження;

– запропоновано доповнити санкцію ч. 1, ч. 2, ч. 3 ст. 369-3 КК України покаранням у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк до трьох років;

– запропоновано передбачити заходи кримінально-правового характеру до юридичних осіб за вчинення протиправного впливу на результати спортивних змагань.

удосконалено:

– пропозиції внесення змін і доповнень до Закону України «Про запобігання

впливу корупційних правопорушень на результати офіційних спортивних змагань» № 743-VIII від 3 листопада 2015 року;

–твердження про те, що необхідно доповнити примітку до ст. 364-1 КК України, де до переліку статей у яких можливо використовувати поняття неправомірної вигоди додати ст. 369-3 і ст. 369-4 КК України.

дістало подальшого розвитку:

–твердження про те, що протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань необхідно відносити саме до корупційних злочинів передбачених ст. 45 КК України;

–твердження про те, що рішення відмовитися від офіційного характеру спортивних змагань, значно розширить коло змагань, на результати яких може бути здійснено протиправний вплив.

Практичне значення одержаних результатів. Сформульовані та викладені в дисертації положення, узагальнення, висновки й рекомендації мають як загальнотеоретичне, так і практичне значення для науки кримінального права, кримінології і кримінально-виконавчого права та можуть бути використані в різних сферах, а також бути корисними для розроблення методики виявлення та припинення кримінальних правопорушень передбачених даною статтею.

Апробація результатів дослідження. Автором проведена належна апробація результатів дослідження. Так, основні результати дослідження викладено в шістнадцяти наукових працях, у тому числі одна стаття у науковому виданні, що входить до наукометричної бази Scopus, одна стаття в періодичному зарубіжному науковому виданні за профілем дисертації (Словацька Республіка), п'ять наукових статей опублікованих у виданнях включених до переліку наукових фахових видань України та дев'яти тезах доповідей.

Оцінка змісту дисертації. Дисертація складається з анотацій (українською та англійською мовами), переліку умовних позначень, вступу, трьох розділів, які охоплюють сім підрозділів, висновків, списку використаних джерел (269 найменувань) та додатку.

Відповідність дисертації профілю спеціалізованої вченої ради. За змістом

дисертаційна робота Анісімова Дмитра Олексійовича «Кримінальна відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань» представлена на здобуття наукового ступеня доктора філософії повністю відповідає спеціальності 081 «Право» (08 – Право).

Дискусійні положення та зауваження щодо дисертації. Звертаючи увагу на значимість та наукову цінність наукової новизни та висновків дисертанта, слід звернути увагу на ряд положень дисертації, які посять дискусійний характер і потребують додаткової аргументації під час публічного захисту, а саме:

1. За результатом дослідження соціальної обумовленості кримінальної відповідальності за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань дисертант стверджує, що в законодавця були всі обов'язкові обставини соціальної обумовленості для створення кримінально-правової норми, яка має на меті убезпечити суспільство від протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань. Проте, якщо враховувати той факт, що за період 2015 – 2022 роки зареєстровано тільки 12 кримінальних проваджень передбачених ст. 369-3 КК України та те, що лише двом особам вручено повідомлення про підозру, а також беручи до уваги, що за весь час існування ст. 369-3 КК України судом не винесено жодного обвинувального вироку, закономірно виникає питання про доцільність криміналізації протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань?

2. Під час дослідження зарубіжного досліду кримінальної відповідальності за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань дисертант здійснює аналіз відповідного законодавства багатьох зарубіжних країн. Однак, постає питання, якими принципами та критеріями керувався дослідник під час відбору країн для свого дослідження?

3. Під час дослідження юридичного складу протиправного впливу на результати офіційних спортивних змагань, дисертант приходять до висновку, що безпосереднім об'єктом кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 та ч. 2 ст. 369-3 КК України є суспільні відносини у сфері проведення офіційних спортивних змагань, а ч. 3 ст. 369-3 КК України є встановлений порядок

розміщення ставок на спорт. Факультативним об'єктом є нормальний соціальний розвиток різних груп населення. Однак, виникає питання, чим саме зумовлено поєднання двох різних концепцій розуміння об'єкту кримінального правопорушення?

Зазначені зауваження та побажання не впливають на загальне позитивне ставлення до роботи, не зменшують її наукової новизни та практичної значимості і тому не є перешкодою для її представлення в спеціалізовану раду для офіційного захисту.

Висновок. За результатами аналізу тексту дисертації Д.О. Анісімова «Кримінальна відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань» свідчимо про відсутність порушень автором вимог академічної доброчесності; робота характеризується наявними посиланнями на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень і відомостей; надано достовірну інформацію про результати наукової діяльності; використано методики дослідження та джерела інформації.

Тема дисертації є актуальною, сформульовані автором висновки та рекомендації є аргументованими, відзначається науковою новизною та мають значення теоретичне, так і практичне значення. Викладені в дисертації рекомендації та конкретні пропозиції є теоретично обґрунтованими.

Обсяг основного тексту дисертації відповідає встановленим нормативам до такого виду наукових робіт. Мова роботи характеризується точністю, логічністю та послідовністю викладу, що відповідає науковому стилю. Наукові положення у тексті дисертації за формою викладу доступні, за змістом цілісні та взаємопов'язані.

Отже, дисертація, Анісімова Дмитра Олексійовича на тему «Кримінальна відповідальність за протиправний вплив на результати офіційних спортивних змагань» відповідає спеціальності 081 - «Право» та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261 (зі змінами), Порядку присудження

ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, а її автор – Дмитро Олексійович Анісімов заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 - «Право» за спеціальністю 081 - «Право».

Рецензент:

Професор кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, доцент

Оксана ГРИТЕНКО

Підпис

Oksana Grytenko

ЗАСВІДЧУЮ

фахівець відділу кадрового забезпечення
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

el. K...